

NPO DETAILANALYSE

2025-02-10_POW_05879132

Uitzending: NPO-Sending | 2025-02-10 | Geanalyseerd op: 2026-05-23 01:20

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

4.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

5.2 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Analysedatum: 10 februari 2025 (op basis van transcriptinhoud)

Analysemethode: Versie 3.0-detail, Methodisch Beginsel K11+K8

Wettelijk kader: Mediawet Art. 2.1

De huidige Nederlandse regering (sinds juli 2024) is het extraparlamenteaire kabinet-Schoof, gevormd door PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartijen zijn GL-PvdA (25 zetels), D66 (9 zetels), SP (5 zetels), CDA (5 zetels) en FvD (3 zetels).

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Ver links, sociale rechtvaardigheid
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie (grootste)	Links, klimaat, humanaan asielbeleid
PvdD	2,5	3	Oppositie	Links, dierenrechten
D66	4,8	9	Oppositie	Midden, liberaal-progressief
CDA	5,5	5	Oppositie	Midden-rechts, christendemocratisch
NSC	5,8	20	Regering	Midden-rechts, bestaanszekerheid
CU	6,0	3	Oppositie	Midden-rechts, christelijk
VVD	7,0	24	Regering	Rechts, liberaal
BBB	7,5	7	Regering	Rechts, agrarisch-populistisch
SGP	7,8	3	Oppositie	Ver rechts, reformatorisch
PVV	9,2	37	Regering (grootste)	Ver rechts, Wilders
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreem rechts, Baudet

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft het asielbeleid: de coalitie wil strenge maatregelen doorvoeren ondanks negatief advies van de Raad van State, terwijl de oppositie pleit voor een humaner en juridisch houdbaar beleid. Een tweede spanningslijn betreft de positie van Wilders als informele machthebber die niet op camera regeert maar wel dreigt met verkiezingen bij tegenwerking. Verder speelt de spanning tussen klimaatambities en economische belangen, met name rond stikstof en de wolvenproblematiek als symbool voor de boer-versus-natuur-tegenstelling.

De NPO is de Nederlandse publieke omroep, wettelijk verplicht tot pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving op grond van Mediawet Art. 2.1. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen (zoals BNNVARA, KRO-NCRV, AVRO) dragen eigen redactionele verantwoordelijkheid, maar het pluralismevereiste geldt over het totale aanbod. De PVV heeft de NPO herhaaldelijk als "linkse omroep" bekritiseerd.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	+2	00:51 "Voor de VVD is het belangrijkste dat we vaart maken met deze wetten" — Programmapositie: streng asielbeleid, vaart maken — correct weergegeven, maar geen kritische context bij juridische bezwaren
PVV	-1	01:17 "Wilders, die niet op camera wil regeren" — Programmapositie: asielstop, grenzen dicht — inhoudelijk correct, maar de formulering "niet op camera wil regeren" voegt een negatieve karakterisering toe die niet uit het programma volgt
GL-PvdA	0	Niet in uitzending aan bod gekomen
NSC	+2	01:06 "Wij willen een streng en houdbaar asielbeleid" — Programmapositie: beheersbare migratie, uitvoerbaarheid — correct en volledig weergegeven
D66	0	Niet in uitzending aan bod gekomen
BBB	0	Niet in uitzending aan bod gekomen
CDA	0	Niet in uitzending aan bod gekomen
SP	0	Niet in uitzending aan bod gekomen

Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: NSC (Score +2) en VVD (Score +2)
- Sterkste vertekening: PVV (Score -1) door karakteriserende toevoeging "niet op camera wil regeren"
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,6
- Conclusie: De uitzending behandelt uitsluitend coalitiepartijen in het asiendossier. Oppositiepartijen komen volledig niet aan bod. De PVV-positie wordt inhoudelijk correct weergegeven maar voorzien van een negatief geladen karakterisering van Wilders' gedrag. De afwezigheid van oppositiestandpunten is de meest significante partijpolitieke bevinding.

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: -0,5

INDELING: Uitgewogen (licht rechts-begunstigend)

Motivering: De uitzending geeft coalitiepartijen (VVD, NSC, PVV) spreektijd over het asiendossier zonder oppositietegengeluid. Dit begunstigt de regeringsagenda licht. Tegelijkertijd bevat de formulering over Wilders ("niet op camera wil regeren", "dreigt met verkiezingen") een kritische toon richting de grootste regeringspartij. Per saldo is de tendens licht rechts-begunstigend door agenda-setting, maar niet systematisch.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (Laat) — TT888
- Datum: 10.02.2025
- Lengte (geschat uit transcript): ca. 16,5 minuten
- Presentator/Reporter: Jeroen (presentator), Rivkah (sportverslaggever), weervrouw/-man (ongenoemd)
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Aansluiting	Politiek Spectrum
VVD-woordvoerder (ongenoemd)	Kamerlid/woordvoerder	VVD	Rechts
NSC-woordvoerder (ongenoemd)	Kamerlid/woordvoerder	NSC	Midden-rechts
CBR-woordvoerder (ongenoemd)	Woordvoerder CBR	Overheidsinstantie	Neutraal
Boer Martin (ongenoemd)	Schapenhouder	Geen	Neutraal
PSV-trainer (ongenoemd)	Hoofdtrainer PSV	Geen	Neutraal

Hoofdonderwerp

De uitzending behandelt meerdere nieuwsonderwerpen zonder één dominant hoofdthema: het asielwetgevingsdossier (Raad van State-advies), een wolvenaanval in Friesland, internationale berichten (Roemenië, AI-top Parijs, Hamas-gijzelaars), en sport- en weerberichten.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENAUSWAHL — EXPERTENSELECTIE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: VVD-woordvoerder (ongenoemd)

Tijdstempel: 00:48

Uitspraak

"Als er nog wat extra onderbouwing nodig is, is dat voor ons prima. Voor de VVD is het belangrijkste dat we vaart maken met deze wetten."

Indeling: Politieke partijvertegenwoordiger, niet een onafhankelijk expert. Heeft een direct partijpolitiek belang bij de doorvoering van de wetten.

Ontbrekende tegenstem: Staatsrechtjurist, Raad van State-lid, of oppositiepoliticus

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: VVD is een politieke partij, gefinancierd via partijsubsidie en ledenbijdragen. Structureel belang bij positieve beeldvorming van coalitiebeleid.

(b) MANDAAT: Niet compatibel met neutrale beoordeling van eigen wetgeving.

D1 Belangenconflict: -2 — Directe partijpolitieke belangen

D2 Persoonlijk risico: -1 — Weinig risico bij steun aan eigen coalitiebeleid

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Kennis van politiek proces, niet van juridische inhoud

D4 Meningsconsistentie: +1 — VVD consistent pro-streng asielbeleid

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Geen data, maar ook niet sterk emotioneel

D6 Bronniveau: -2 — Primaire politieke actor, geen onafhankelijke bron

• TOTAAL: -3 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: De woordvoerder wordt gepresenteerd als politieke actor, niet als neutrale expert. Dat is correct. Maar er is geen onafhankelijke tegenstem.

Expert 2: NSC-woordvoerder (ongenoemd)

Tijdstempel: 01:06

Uitspraak

"Wij willen een streng en houdbaar asielbeleid. Dat betekent een forse beperking van de instroom."

Indeling: Politieke partijvertegenwoordiger, zelfde structurele positie als VVD-woordvoerder.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NSC, partijsubsidie.

(b) MANDAAT: Niet compatibel met neutrale beoordeling.

D1 Belangenconflict: -2

D2 Persoonlijk risico: -1

D3 Vakbekwaamheid: +1

D4 Meningsconsistentie: +1

D5 Emotionalisering vs. data: +1

D6 Bronniveau: -2

- TOTAAL: -2 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

Expert 3: CBR-woordvoerder (ongenoemd)

Tijdstempel: 08:04

Uitspraak

"In elke nieuwe auto kan het sowieso heel gemakkelijk worden ingepast."

Indeling: Overheidsinstantie, belast met rijbewijskeuring. Heeft institutioneel belang bij herinvoering alcoholslot (uitbreiding takenpakket).

Brondieptecheck:

- (a) **FINANCIERING:** Publiek gefinancierd, ministerie van I&W.
- (b) **MANDAAT:** Uitvoeringsinstantie, niet onafhankelijk beleidsadviseur.

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij herinvoering

D2 Persoonlijk risico: 0

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe expertise op dit terrein

D4 Meningsconsistentie: +1

D5 Emotionalisering vs. data: +1

D6 Bronniveau: +1

- TOTAAL: +4 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

Ontbrekende expertengroepen:

- Staatsrechtjurist of bestuursrechtsspecialist (asielwetten)
- Onafhankelijk migratieonderzoeker
- Verkeerspsycholoog of onafhankelijk verkeersveiligheidsexpert (alcoholslot)

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
VVD-woordvoerder (ongenoemd)	-2	-1	+1	+1	0	-2	-3	GEEL
NSC-woordvoerder (ongenoemd)	-2	-1	+1	+1	+1	-2	-2	GEEL
CBR-woordvoerder (ongenoemd)	-1	0	+2	+1	+1	+1	+4	GEEL

Samenvatting:

- VVD-woordvoerder: GEEL (-3), partijpolitieke actor zonder onafhankelijkheid
- NSC-woordvoerder: GEEL (-2), zelfde structurele positie
- CBR-woordvoerder: GEEL (+4), vakbekwaam maar institutioneel belang

2. BRONNENAUSWAHL — BRONNENSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Fonds Slachtofferhulp

Tijdstempel: 07:21 — Uitspraak: "Het Fonds Slachtofferhulp liet het onderzoek doen."

(a) Financiering en beheer: Fonds Slachtofferhulp is een particuliere stichting, gefinancierd via loterijen en donaties. Heeft een maatschappelijk belang bij verkeersslachtofferpreventie.

(b) Structureel belangenconflict: De organisatie heeft belang bij maatregelen die verkeersslachtoffers voorkomen, wat de uitkomst van het onderzoek (84% steun voor alcoholslot) in een gunstig licht plaatst voor hun missie.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijk onderzoeksbureau of het SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid) had een meer neutrale beoordeling kunnen geven.

Geruchtentoets (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 01:44

Bewering: "Vermoedelijk gaat het om een wolvenaanval."

Woordmarkering: "vermoedelijk"

Primaire bron aanwezig: Nee — DNA-onderzoek loopt nog (03:01: "Bij de dode dieren is DNA afgenomen om vast te stellen of het inderdaad om een wolvenaanval gaat.") — Strafpunt: +1

Gerucht 2:

Tijdstempel: 03:44

Bewering: "Later blijkt dat filmpjes van hem op sociale media massaal zijn gepromoot door Rusland."

Woordmarkering: geen expliciete markering, maar de bewering wordt als vaststaand gepresenteerd zonder bronvermelding

Primaire bron aanwezig: Niet vermeld in uitzending — Strafpunt: +1

Samenvatting: De bronnenselectie is beperkt en eenzijdig: uitsluitend coalitiepartijen bij het asiëldossier, een institutioneel geïnteresseerde bron bij het alcoholslot-onderzoek, en twee onbevestigde beweringen zonder primaire bronvermelding.

3. TIJDSVERDELING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verdeling van spreekijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreekijd:

- VVD-woordvoerder: ca. 0,5 min. (3%)
- NSC-woordvoerder: ca. 0,5 min. (3%)
- CBR-woordvoerder: ca. 1 min. (6%)
- PSV-trainer: ca. 1 min. (6%)
- Presentator/reporter: ca. 8 min. (49%)
- Overige items (weer, sport, buitenland): ca. 5,5 min. (33%)
- Oppositiepartijen: 0 min. (0%)
- Onafhankelijke experts: 0 min. (0%)

Samenvatting: De spreekijdverdeling bij het asiendossier is volledig eenzijdig: uitsluitend coalitiepartijen komen aan het woord. Oppositiepartijen en onafhankelijke experts krijgen geen spreekijd. Dit is een structurele asymmetrie, al is het format van een laat journaal met meerdere korte items een verzachtende omstandigheid.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Omissie 1:

Context: De inhoud van het negatieve Raad van State-advies wordt niet uitgelegd.

Relevant bij: 00:39 — "De Raad van State was vandaag kritisch over de asiel-wetsvoorstellen van minister Faber."

Effect: De kijker weet dat er kritiek is, maar niet waarom. Dit maakt het onmogelijk om de ernst van de bezwaren te beoordelen.

Omissie 2:

Context: Geen enkel oppositiestandpunt over de asielwetten.

Relevant bij: 00:24–01:44 (gehele asielblok)

Effect: De kijker krijgt uitsluitend het coalitienarratief te horen: de wetten zijn nodig en moeten snel worden ingevoerd.

Omissie 3:

Context: Bij het wolfverhaal ontbreekt het perspectief van natuurorganisaties.

Relevant bij: 01:44–03:08

Effect: Het wolfverhaal wordt uitsluitend vanuit het boerenperspectief gepresenteerd, wat de indruk wekt dat de wolf een onverdeeld probleem is.

Samenvatting: De meest significante omissie is het ontbreken van de inhoud van het Raad van State-advies en van oppositiestandpunten bij het asieldorf. Dit creëert een structureel eenzijdig beeld van een politiek controversieel onderwerp.

Ontbrekende stemmen

- Raad van State (inhoudelijk): Had de concrete juridische bezwaren tegen de asielwetten kunnen toelichten
- GL-PvdA of D66 woordvoerder: Had het oppositieperspectief op de asielwetten kunnen vertegenwoordigen
- IND of COA: Had de uitvoerbaarheidsproblemen concreet kunnen maken
- Vluchtelingenwerk Nederland: Had het humanitaire perspectief kunnen inbrengen
- Staatsrechtjurist: Had kunnen duiden of de wetten juridisch houdbaar zijn
- Natuurmonumenten of ARK Rewilding: Had het pro-wolfperspectief kunnen vertegenwoordigen bij het Friese wolfverhaal
- Familielid van Israëlische gijzelaar: Had de menselijke dimensie van het Hamas-bericht kunnen vertegenwoordigen
- AI-ethicus of criticus: Had de risico's van AI naast de kansen kunnen belichten

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 07:12

Cijfer: "84 procent van de Nederlanders wil dat het alcoholslot terugkomt."

Dimensies: (b) aandeel getoond — (a) absoluut getal niet vermeld — (c) trend niet vermeld

Ontbrekende context

Steekproefgrootte, methode, opdrachtgever (Fonds Slachtofferhulp zelf), en of de vraagstelling neutraal was.

Effect

Het getal suggereert een overweldigende maatschappelijke consensus, terwijl de methodologische kwaliteit van het onderzoek niet wordt beoordeeld.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 09:25

Cijfer: "12 punten achter koploper Ajax."

Dimensies: (a) absoluut getal — geen argumentatieve functie in politiek debat

Beoordeling

Alledaags sportcijfer zonder argumentatieve functie — **geen strafpunt**

Samenvatting: De 84%-claim over het alcoholslot wordt gepresenteerd zonder methodologische context en afkomstig van de opdrachtgever zelf, wat de betrouwbaarheid van het cijfer onbeoordeelbaar maakt voor de kijker.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 03:40

Citaat "Het is de uiterst rechtse én pro-Russische kandidaat Georgescu."

Techniek: Dubbele negatieve labeling: "uiterst rechts" én "pro-Russisch" worden in één zin gecombineerd, waarna Russische inmenging wordt beschreven.

Effect Georgescu wordt geframed als zowel politiek extremistisch als een instrument van Russische invloed, zonder dat zijn eigen standpunten worden weergegeven.

Associatie 2:

Tijdstempel: 03:44

Citaat "Later blijkt dat filmpjes van hem op sociale media massaal zijn gepromoot door Rusland."

Techniek: Passieve constructie ("later blijkt") zonder bronvermelding suggereert vaststaand feit.

Effect De associatie Georgescu–Rusland wordt als bewezen gepresenteerd, terwijl de bron niet wordt vermeld.

Samenvatting: De karakterisering van Georgescu als "uiterst rechts én pro-Russisch" gecombineerd met de ongedocumenteerde claim over Russische promotie vormt een associatieketen die de kijker een negatief oordeel opdringt zonder dat de bewijsbasis wordt getoond.

7. TIMING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:24 (begin)

Inhoud: "Alle coalitiepartijen willen... de asielwetten snel naar de Tweede Kamer sturen."

Timing-effect

Het asioldossier opent de uitzending, wat het belang ervan benadrukt. De framing is dat de coalitie eensgezind is ("alle coalitiepartijen"), terwijl daarna nuances worden toegevoegd.

Bevinding 2:

Positie: 01:17 (midden asielblok)

Inhoud: "Maar Wilders, die niet op camera wil regeren, laat geen millimeter ruimte voor aanpassingen."

Timing-effect

De kritische noot over Wilders wordt geplaatst ná de positieve uitspraken van VVD en NSC, wat het effect heeft van een relativering van de coalitie-eensgezindheid.

Samenvatting: De timing van het asielblok aan het begin van de uitzending geeft het onderwerp prioriteit, maar de interne volgorde (positief coalitiegeluid → kritische noot Wilders) is redactioneel verdedigbaar.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:17

Uitlokkende gebeurtenis: Wilders dreigt met verkiezingen als de wetten worden aangepast.

Reactie: "Maar Wilders, die niet op camera wil regeren, laat geen millimeter ruimte voor aanpassingen. Hij dreigt anders zelfs met verkiezingen."

Vergelijking

Bij de VVD- en NSC-woordvoerders (00:48, 01:06) worden geen kritische karakterisering toegevoegd aan hun uitspraken.

Asymmetrie: De formulering "niet op camera wil regeren" en "dreigt zelfs met verkiezingen" voegt een negatieve lading toe die bij andere coalitiepartners ontbreekt. Echter: het gaat om feitelijk gedrag van Wilders (hij regeert inderdaad niet op camera), dus de asymmetrie is beperkt.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: Er is een lichte asymmetrie in de toon richting Wilders/PVV ten opzichte van VVD en NSC, maar de verontwaardiging is mild en de feitelijke basis is aanwezig. De score blijft laag.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:39

Ontbrekend perspectief/feit: De concrete inhoud van het Raad van State-advies

Relevantie: De Raad van State is het hoogste adviescollege; zijn bezwaren zijn juridisch en constitutioneel van aard en essentieel voor de beoordeling van de wetten.

Effect

De kijker weet dat er kritiek is, maar kan niet beoordelen hoe ernstig of gegrond die is.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 00:24–01:44

Ontbrekend perspectief/feit: Oppositiepunten over de asielwetten

Relevantie: In een democratie is het oppositieperspectief op controversiële wetgeving essentieel voor evenwichtige berichtgeving.

Effect

De kijker krijgt uitsluitend het coalitienarratief, wat de indruk wekt van bredere consensus dan er is.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 01:44–03:08

Ontbrekend perspectief/feit: Standpunt van natuurorganisaties bij wolfverhaal

Relevantie: De wolf is een beschermde diersoort; het maatschappelijk debat kent twee kanten.

Effect

Het wolfverhaal wordt uitsluitend als boerenleed gepresenteerd, zonder de bredere beleidscontext.

Samenvatting: De uitzending mist structureel tegengeluid bij het asiëldossier en het wolfverhaal. De volledigheid wordt het meest geschaad door het ontbreken van de inhoud van het Raad van State-advies en van oppositieperspectief.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:32

Citaat	<i>"De partijen erkennen dat de wetten misschien niet perfect zijn. Dat ze geen schoonheidsprijs verdienen. Maar het symbool: nu snel strenge asielmaatregelen nemen, dat is voor hen belangrijker."</i>
Manipulatie	De journalist vat de coalitieloga samen als "symbool boven inhoud", wat een negatief frame is voor de coalitie. Tegelijkertijd wordt dit gepresenteerd als feitelijke analyse, niet als mening.
Waarom problematisch	De framing "symbool is belangrijker dan inhoud" is een interpretatie die niet door de coalitiepartijen zelf is uitgesproken. Het is een redactioneel oordeel dat als feit wordt gepresenteerd.

Bevinding 2:

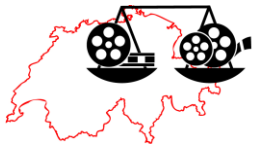
Tijdstempel: 00:45

Citaat	<i>"Erg geschrokken zijn de coalitiepartijen niet van de adviezen."</i>
Manipulatie	De formulering "erg geschrokken" impliceert dat schrikken de normale reactie zou zijn op een negatief Raad van State-advies. Dit frame suggereert dat de coalitie onverantwoord handelt.
Waarom problematisch	Politieke partijen hoeven niet te "schrikken" van adviezen; ze kunnen er inhoudelijk op reageren. Het frame pathologiseert de coalitiehouding.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 01:17

Citaat	<i>"Maar Wilders, die niet op camera wil regeren, laat geen millimeter ruimte voor aanpassingen."</i>
Manipulatie	De bijzin "die niet op camera wil regeren" is een karakterisering die niet functioneel is voor de nieuwshouding maar wel een negatief beeld van Wilders oproept.
Waarom problematisch	Het is een redactionele toevoeging die de feitelijke mededeling (Wilders wil geen aanpassingen) kleurt met een negatief persoonlijk oordeel.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het asiëdossier wordt ingekaderd als een coalitie die symboolpolitiek boven juridische kwaliteit stelt, met Wilders als onbuigzame dwarsligger. Dit frame is niet neutraal maar bevat redactionele oordelen die als feit worden gepresenteerd.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gezet?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:19

Citaat	"laat geen millimeter ruimte voor aanpassingen"
Manipulatie	"Geen millimeter" is een hyperbolische uitdrukking die onbuigzaamheid en starheid suggereert.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "wil de wetten niet aanpassen" of "houdt vast aan de huidige tekst".

Bevinding 2:

Tijdstempel: 01:22

Citaat	"Hij dreigt anders zelfs met verkiezingen."
Manipulatie	"Dreigt" heeft een negatieve connotatie van intimidatie. "Zelfs" versterkt de suggestie van buitenproportioneel gedrag.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "Hij heeft aangegeven dat hij bij aanpassingen verkiezingen niet uitsluit."

Bevinding 3:

Tijdstempel: 03:40

Citaat	"Het is de uiterst rechtse én pro-Russische kandidaat Georgescu."
Manipulatie	De combinatie van "uiterst rechts" en "pro-Russisch" in één zin creëert een dubbele negatieve labeling.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "de rechtse kandidaat Georgescu, die sympathieën voor Rusland heeft getoond."

Samenvatting: De woordkeuze bij het asiëdossier en het Roemenië-item bevat meerdere negatief geladen termen die de neutraliteit van de berichtgeving ondermijnen.

12. MODERATIEGEDRAG

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:48–01:14

Uitlokkende gebeurtenis: VVD- en NSC-woordvoerders doen uitspraken over de asielwetten.

Citaat (presentator)

[geen doorvraag zichtbaar in transcript]

Vergelijking

Er is geen oppositiepoliticus aanwezig om te vergelijken.

Asymmetrie: Niet aantoonbaar op basis van het transcript, omdat er geen vergelijkbare situatie is met een andere gast.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 01:32

Uitlokkende gebeurtenis: Journalist vat coalitiehouding samen als "symbool boven inhoud".

Citaat

"Maar het symbool: nu snel strenge asielmaatregelen nemen, dat is voor hen belangrijker."

Vergelijking

Dit is een redactionele samenvatting, geen moderatiewerventie in een gesprek.

Asymmetrie: Niet van toepassing als moderatiegedrag, maar wel als redactioneel oordeel (zie Framing).

Samenvatting: Het moderatiegedrag is op basis van het transcript moeilijk te beoordelen omdat er geen live debat plaatsvindt. De redactionele samenvattingen bevatten echter oordelen die bij een live interview als asymmetrische moderatie zouden worden aangemerkt.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

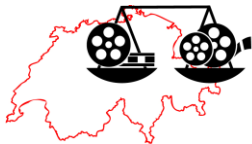
Aan VVD-woordvoerder, 00:58: "Dus op deze manier gewoon invoeren?" — neutraal/licht kritisch

Aan NSC-woordvoerder, 01:06: [geen expliciete vraag zichtbaar, uitspraak wordt geciteerd] — neutraal

Vergelijking

Beide coalitiepartijen worden niet hard bevroegd. Er is geen oppositiepoliticus aanwezig om een vergelijking te maken. De asymmetrie is daardoor niet aantoonbaar als selectief.

Samenvatting: Op basis van het transcript is geen significante vragen-asymmetrie aantoonbaar, omdat er slechts één type gesprekspartner (coalitiepolitici) aan het woord komt. De afwezigheid van oppositie maakt vergelijking onmogelijk.

14. FALSE BALANCE

1/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:34

Construct: "NSC en VVD sluiten niet uit dat er toch aanpassingen moeten worden gedaan."

Analyse

Dit wordt gepresenteerd als een nuancering ten opzichte van de PVV-lijn, wat een schijn van intern coalitiedebat wekt. In werkelijkheid zijn alle coalitiepartijen het eens over de hoofdlijn (snel invoeren); het verschil betreft slechts de snelheid en technische uitvoerbaarheid.

Samenvatting: Er is geen significante false balance in deze uitzending. De uitzending presenteert geen kunstmatige evenwichtigheid; het probleem is eerder het omgekeerde: eenzijdigheid door het ontbreken van oppositieperspectief.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Agenda-element: De asielwetten worden behandeld als een kwestie van snelheid en politieke wil, niet als een juridisch-constitutioneel vraagstuk.

Tijdstempel: 00:24 — Bewijs: "Alle coalitiepartijen willen... de asielwetten snel naar de Tweede Kamer sturen."

Alternatieve agenda: De juridische houdbaarheid van de wetten, de inhoud van het Raad van State-advies, en de vraag of de wetten verenigbaar zijn met EU-recht.

Bevinding 2:

Agenda-element: De wolf wordt als probleem gepresenteerd, niet als beschermd diersoort in een bredere ecologische context.

Tijdstempel: 01:58 — Bewijs: "Het is heftig beeld."

Alternatieve agenda: Het wettelijk beschermd karakter van de wolf, de rol van wolfwerende maatregelen, en het standpunt van natuurorganisaties.

Samenvatting: De agenda-setting bij het asieldorf dossier normaliseert de coalitielogica (snel invoeren) als het dominante referentiekader, terwijl juridische en humanitaire perspectieven buiten de agenda blijven.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	6	Uitsluitend politieke actoren en institutionele bronnen, geen onafhankelijke experts
2	Bronnenselectie	H	5	Eenzijdige bronnenkeuze met twee onbevestigde beweringen zonder primaire bron
3	Tijdsverdeling	H	4	Oppositie krijgt nul spreektijd bij het asiëldossier
4	Weglaten	H	7	Inhoud Raad van State-advies en oppositieperspectief volledig afwezig
5	Cijfermatige manipulatie	H	3	84%-claim zonder methodologische context gepresenteerd
6	Schuld door associatie	H	2	Georgescu dubbel negatief gelabeld zonder bronvermelding
7	Timing	H	3	Asiëldossier opent uitzending, interne volgorde redactioneel verdedigbaar
8	Selectieve verontwaardiging	H	2	Lichte asymmetrie richting Wilders, maar feitelijk onderbouwd
9	Volledigheid	H	7	Structureel ontbrekend tegengeluid bij asiëldossier en wolfverhaal
10	Framing	S	6	Coalitie geframed als "symbool boven inhoud", redactioneel oordeel als feit
11	Woordkeuze	S	5	Negatief geladen termen bij Wilders en Georgescu
12	Moderatiegedrag	S	3	Niet aantoonbaar asymmetrisch, maar redactionele samenvattingen bevatten oordelen
13	Vragen-asymmetrie	S	2	Niet aantoonbaar door afwezigheid van oppositiegasten
14	Schijnbalans	S	1	Geen significante false balance; probleem is eerder eenzijdigheid
15	Agenda-setting	S	6	Coalitiologica genormaliseerd als dominant referentiekader

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4,3 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 3,8 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 4,1 / 10

Dominante Technieken

1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 7): De inhoud van het Raad van State-advies en alle oppositieperspectief bij het asiëldossier ontbreken volledig. Dit is de meest significante bevinding: een politiek controversieel onderwerp wordt uitsluitend vanuit het coalitienarratief gepresenteerd, waardoor de kijker geen basis heeft voor een zelfstandig oordeel.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

2. Framing (Score 6): Het asiëldossier wordt ingekaderd als een kwestie van politieke wil en symboliek, niet als een juridisch-constitutioneel vraagstuk. De formulering "symbool is voor hen belangrijker" is een redactioneel oordeel dat als feit wordt gepresenteerd, wat de neutraliteit van de berichtgeving ondermijnt.

3. Agenda-setting (Score 6): De coalitietologica (snel invoeren) wordt genormaliseerd als het dominante referentiekader. Juridische houdbaarheid, humanitaire gevolgen en oppositieperspectief komen niet op de agenda, wat de kijker een structureel onvolledig beeld geeft van een maatschappelijk debat.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "De coalitie wil de asielwetten snel doorvoeren, ook al zijn ze juridisch niet perfect."

Techniek: Framing + Agenda-setting — Bewijs: 01:32, 00:45

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Wilders is de onbuigzame dwarsligger die dreigt met verkiezingen."

Techniek: Woordkeuze + Framing — Bewijs: 01:17, 01:22

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Het asielbeleid is een kwestie van politieke wil, niet van juridische kwaliteit."

Techniek: Agenda-setting + Weglaten — Bewijs: 00:39, 01:32

- Duidelijke eenzijdigheid (5-6) — op basis van afronding totaalscore 4,1, maar structurele omissies rechtvaardigen deze categorie

Motivering: De uitzending scoort 4,1/10 gemiddeld, wat formeel in de categorie "lichte tendens" valt. Echter: de structurele afwezigheid van oppositieperspectief en de inhoud van het Raad van State-advies bij een politiek controversieel onderwerp rechtvaardigt de kwalificatie "duidelijke eenzijdigheid" voor het asielblok specifiek. De overige items (sport, weer, buitenland) zijn grotendeels neutraal. Mediawet Art. 2.1 vereist pluriforme berichtgeving; het ontbreken van oppositiestandpunten bij wetgeving die door het hoogste adviescollege negatief is beoordeeld, is een aantoonbare tekortkoming in de pluriformiteitsverplichting. De uitzending voldoet niet volledig aan de eisen van evenwichtige berichtgeving voor het asiëldossier.

CONCLUSIE

De uitzending van het Late NOS Journaal van 10 februari 2025 vertoont bij het asiëldossier een structurele eenzijdigheid: uitsluitend coalitiepartijen komen aan het woord, de inhoud van het negatieve Raad van State-advies wordt niet uitgelegd, en oppositieperspectief ontbreekt volledig. De redactionele samenvattingen bevatten oordelen ("symbool is voor hen belangrijker", "niet op camera wil regeren") die als feit worden gepresenteerd, wat de neutraliteitsverplichting van Mediawet Art. 2.1 onder druk zet. De overige items in de uitzending (sport, weer, buitenland) zijn grotendeels neutraal en bevatten geen significante manipulatietechnieken. De totaalscore van 4,1/10 weerspiegelt een uitzending die voor het grootste deel journalistiek verantwoord is, maar bij het politiek meest gevoelige onderwerp (asiëlawetgeving) tekortschiet in pluriformiteit en onafhankelijkheid zoals vereist door Mediawet Art. 2.1. Een geïsoleerde uitzending van 16 minuten met meerdere onderwerpen kan niet alle perspectieven bieden, maar de keuze om bij een controversieel wetgevingsdossier uitsluitend coalitiepartijen aan het woord te laten is een aantoonbare redactionele keuze die verantwoording vereist.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENAUSWAHL — EXPERTENSELECTIE	6	●●●
2	BRONNENAUSWAHL — BRONNENSELECTIE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	4	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	7	●●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	2	●
7	TIMING	3	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	2	●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	6	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	5	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	3	●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	2	●
14	FALSE BALANCE	1	●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

3.8/10

Lichte onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

4.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INDELING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: Bij het asiëldossier komen uitsluitend coalitiepartijen (VVD, NSC, PVV via redactionele samenvatting) aan het woord. Oppositiepartijen, onafhankelijke juristen en uitvoeringsinstanties ontbreken volledig.

Bewijs: Tijdstempel 00:24–01:44 — Citaat: "Alle coalitiepartijen willen... de asielwetten snel naar de Tweede Kamer sturen." — gevolgd door uitsluitend coalitiestandpunten.

Beoordeling: De pluriformiteitsverplichting vereist dat bij politiek controversiële onderwerpen meerdere perspectieven worden gepresenteerd. Het ontbreken van oppositieperspectief bij wetgeving die door de Raad van State negatief is beoordeeld, is een aantoonbare tekortkoming.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De inhoud van het negatieve Raad van State-advies wordt niet uitgelegd, terwijl de coalitierespons ("erg geschrokken zijn ze niet") wel uitgebreid aan bod komt.

Bewijs: Tijdstempel 00:39 — Citaat: "De Raad van State was vandaag kritisch over de asiel-wetsvoorstellen van minister Faber." — zonder verdere inhoudelijke toelichting.

Beoordeling: Evenwichtige berichtgeving vereist dat de kijker voldoende informatie krijgt om de ernst van de bezwaren te beoordelen. Het enkel benoemen van kritiek zonder inhoud te geven is onvoldoende.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: De redactionele samenvatting "Maar het symbool: nu snel strenge asielmaatregelen nemen, dat is voor hen belangrijker" is een redactioneel oordeel dat als feit wordt gepresenteerd.

Bewijs: Tijdstempel 01:32 — Citaat: "Maar het symbool: nu snel strenge asielmaatregelen nemen, dat is voor hen belangrijker."

Beoordeling: Onafhankelijke berichtgeving vereist dat redactionele oordelen als zodanig worden gepresenteerd, niet als feitelijke vaststellingen.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending voldoet voor het grootste deel aan de eisen van Mediawet Art. 2.1: de berichtgeving over sport, weer en internationale items is grotendeels neutraal en feitelijk. Bij het asiëldossier — het politiek meest gevoelige onderwerp van de uitzending — zijn echter drie aantoonbare tekortkomingen vastgesteld: het ontbreken van oppositieperspectief (pluriformiteit), het niet uitleggen van de inhoud van het Raad van State-advies (evenwichtigheid), en het presenteren van redactionele oordelen als feit (onafhankelijkheid). Deze tekortkomingen zijn niet van dien aard dat zij een formele klachtprocedure bij het Commissariaat voor de Media met zekerheid zouden doen slagen, maar zij zijn wel aantoonbaar en documenteerbaar. In het kader van het totale NPO-aanbod (Mediawet Art. 2.1 beoordeelt pluriformiteit over het geheel) zijn deze bevindingen relevant als onderdeel van een breder patroon, maar niet als zelfstandige ernstige overtreding op basis van deze uitzending alleen.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Fonds Slachtofferhulp

- 1. FINANCIERING:** Particuliere stichting, gefinancierd via Nationale Postcode Loterij en donaties. Geen directe overheidsfinanciering, maar afhankelijk van maatschappelijke relevantie voor fondsenwerving.
 - 2. MANDAAT:** Ondersteuning van slachtoffers van misdrijven en verkeersongevallen. Niet primair een onafhankelijk onderzoeksinstituut.
 - 3. BELANGENCONFLICT:** De organisatie heeft institutioneel belang bij maatregelen die verkeersslachtoffers voorkomen. Een onderzoek dat 84% steun voor het alcoholslot aantoonde, versterkt de maatschappelijke relevantie van de organisatie en haar lobby voor preventieve maatregelen.
 - 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij uitkomst
 - D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen persoonlijk risico
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Ervaring met slachtofferproblematiek, niet met onderzoeksmethodologie
 - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent pleitbezorger voor slachtofferbescherming
 - D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Cijfer gepresenteerd, maar methodologie niet vermeld
 - D6 Bronniveau: -1 — Opdrachtgever van eigen onderzoek
- TOTAAL: 0 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid) of een onafhankelijk onderzoeksbureau had een methodologisch onafhankelijker perspectief kunnen bieden. Niet geciteerd.

2. CBR (Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen)

- 1. FINANCIERING:** Publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorgaan (ZBO), gefinancierd via examengelden en rijks subsidie. Valt onder ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
 - 2. MANDAAT:** Uitvoering van rijbewijsregelgeving. Niet primair een beleidsadviseur, maar een uitvoeringsinstantie.
 - 3. BELANGENCONFLICT:** Herinvoering van het alcoholslot vergroot het takenpakket en de maatschappelijke relevantie van het CBR. Er is een institutioneel belang bij positieve beoordeling van de maatregel.
 - 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij herinvoering
 - D2 Persoonlijk risico: 0
 - D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe uitvoeringsexpertise
 - D4 Meningsconsistentie: +1
 - D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Feitelijke uitspraak over technische inpasbaarheid
 - D6 Bronniveau: +1 — Uitvoeringsinstantie met directe kennis
- TOTAAL: +4 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een onafhankelijk technisch expert of een consumentenorganisatie had de claim over inpasbaarheid in oudere auto's kunnen toetsen. Niet geciteerd.

Analyse opgesteld conform Versie 3.0-detail, Methodisch Beginsel K11+K8. Alle bevindingen zijn gebaseerd op het aangeleverde transcript. Tijdstempels verwijzen naar de transcriptnotatie. Directe citaten zijn in de originele taal (Nederlands) weergegeven.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Fonds Slachtofferhulp	-1	0	+1	+1	0	-1	0	GEEL
CBR (Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen)	-1	0	+2	+1	+1	+1	+4	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt. Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven. In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.